

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2. gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 21. januarija 1874.

Obs eg: Ponovljen opomin gospodarjem, ki govejo živino na sejme na prodaj ženó. — Na hvalo mlatilnicam. — O mlekarški razstavi. — Gospodarske skušnje. — Nekdanji politični stan Kranjske dežele. — Dvojni sveti večer. (Dal.) — Opomba o „Pratiki za leto 1874.“ — Deželni zbori. — Naši dopisi. — Novi čar.

Gospodarske stvari.

Ponovljen opomin gospodarjem,

ki govejo živino na sejme na prodaj ženó.

Že lani so „Novice“ naše ljudi opominjale, naj ne ženó goveje živine na noben sejm brez izkaznice (pôsa), ker so potem sami krivi, če gosposka take živine ne pustí na sejm in zato imajo veliko škodo.

Ker postava, ki ukazuje od leta 1868 začeni z mrom in povsod te izkaznice, še menda ni vsacemu znana, zato jo okličemo še enkrat in rečemo:

goveja živina v vsem našem cesarstvu ne sme brez izkaznic (posov) na noben sejm,

naj je Turška kuga v deželi ali ne.

Postava ta pa v §. 15. od besede do besede ukazuje to le:

„Na živinske sejme sploh, kakor tudi na živinske razstave sme se puščati samo taka goveja živina, ki ima izkaznico, izdano po obrazcu predpisanem. Tako živinsko izkaznico izdaje gosposka (županija) tistega kraja, iz katerega živina izhaja; ona mora razen števila in vnanjih znamenj (ki so: spol, barva, kako znamenje ali zaznamba) omenjenih živali ob enem zapopadati uradno potrjenje, da v kraju ali v občini, od kodar je živina domá, in v okolici ni nobene kužne bolezni med govejo živino, in da je živina pri odhodu bila najdena zdrava. Kjer koli se more dobiti živinski zdravnik, naj on živino pregleda in naj s svojim podpisom na izkaznici potrdi, da je zdrava. — Take izkaznice veljajo samo najdelj sedem dni od dne, katerega so bile izdane.“

Na hvalo mlatilnicam.

Delavci so vsako leto dražji, pa kaj! vsaj jih včasih še za noben denar dobiti ni.

Ni čuda tedaj, da so učeni kmetiški gospodarji mislili na iznajdbo stroja (mašine), ki to opravi, kar opravijo mlatiči, to je, da mlati. In dobili smo res mlatilnice: ene take, da jih voda goni, druge take, da jih konj goni, in še tretje takošne in najcenejše, ki jih človeška roka goni. Dobili smo tudi mi na Savsko stran tako ročno mlatilnico po dobroti naše visokočastite družbe kmetijske, ki jo je meni, kot opravniku družbenih zadev, izročila z naročilom, naj jo kmetom okolice naše izposojam za majhen denar, iz katerega naj damo popraviti, če se kaj pokvari na njej, in kedar se ž njo toliko skupi, da se more še druga taka mašina kupiti, naj se pa na pomoč kmetijstvu omisli.

Mlatilnico, ki je k nam prišla, smo začeli lani meseca kimovca rabiti. Postavil sem tarifo tako, da se je za mlačvo strnenega žita plačalo od štanta 40 krajc., za ajdo pa le po 20 krajc. Naši gospodarji so se z veseljem poprijeli mlatilnice, tako, da v kratkem času je mlatilnica prisluzila 21 gold. 30 krajc.

Po prvih teh, v veliko zadovoljstvo narejenih skušnjah je gotovo, da bode mlatilnica naša letos prav veliko dela imela, če le bode mili Bog veliko žita mlatiti dal. Le pomislimo, kako malo se po mlatičih s starimi našimi cepi opravi, nasproti temu, kar mašina opravi, ki na dan po 6 do 7 štantov strnenega žita, po 8 do 9 štantov pa ajde omlati, in to prav čisto in brez posebnega trpljenja.

Ali ni to lep dobiček, prijatelji moji? Ali ni to veliko vredno, da ni treba, včasih prav jezičnih mlatičev okoli iskati? In ali ni to še poseben dobiček, da, če imamo mlatilnico, nam ni dražih podov potreba? Mašina mlati, kamor jo postaviš, s pomočjo malo rok.

Slavna naša družba je storila svoje, da je za poskušnjo dala nekoliko mlatilnic na deželo; poskusili smo jih in za prav dobre potrdili. Zdaj pa je naša dolžnost, da po besedah sv. Pavla ravnamo, ki je rekel: „vse poskusite, in kar je dobro, to obdržite.“ Zato, gospodarji, na noge! za izvrstno dobro mašino zdaj vemo, pa tudi to vemo, da ni draga, kakor so nam „Novice“ že povedale, da se po gosp. Skale-tu v Ljubljani naročijo najbolje po 145 gold. Naš gosp. dr. Bleiweis, ki nam že veliko veliko let po „Novicah“ in v „Pratiki“ pridigova napredek kmetijstva, nam je lani z iskreno besedo klical: združite se, kmetje; kar eden ne zmore, jih zmore 5 ali 10. Naj te resnične besede, govorne na blagor domačemu kmetijstvu, ne ostanejo nikjer glas vpijočega v puščavi!

Zato to priporočilo tudi jaz ponavljam: naj nekoliko gospodarjev skupaj stopi in si omisli mlatilnico, pa tudi drugo kmetijsko orodje, ki je za dobro potrjeno. Vem, da vsaka nova reč ima svoje nasprotnike in zabavljivce; al to naj nas nič ne straši, vsaj so pred 80 leti tudi naši predniki se norčevali iz tistih, ki so prvi začeli krompir saditi; zakaj bi se norci tudi zdaj nam ne smejali!

Dolsko 16. prosenca.

Jožef Vodé.

O mlekarški razstavi.

Iz uradnega poročila ministerskega po „Gosp. Listu“..

Ali imamo soliti surovo maslo (puter) ali ne?

V severnih deželah solijo surovo maslo, v južnih pa solé le tisto maslo, katero se kuha, fino opresno